

Papírváros-szilánkok

(Részlet egy lassúdad regényből)

de az eső felkínálkozó sokféleségéről lecsatlakozva, mert az eső sokfélesége kimeríthetetlen, másrészt már eddig is átcsúszhattunk vele az unalomba, történetünkben ott tartunk, hogy hőseink, és a további magyarázkodás helyett maradjunk abban, hogy nem protagonistázunk vagy antihősözünk, már valamennyire ismervén a történet(ek) két fontos figuráját, megengedhetjük magunknak, hogy egyszerűen csak hősöknek hívjuk őket, bizalmasabbra fogva a hangütést, hőseinknek, hiszen, ha történetünkről beszéltünk pár sorral fentebb, így, királyi többesben, történetünk, akkor hőseinknek is hívhatjuk az eső ellenállását leküzdeni igyekvő két emberünket ott a sétálóutca semmi védelmet nem nyújtó ereszcatornái alatt, ráadásul, ha belegondolunk, a szerzőnek soha nem lehet hőse az, akiről beszél, mert ha az lenne, akkor a beszélő maga lenne a hős, hiszen az ember legfeljebb önmagáról hiszi azt, hogy valamennyire is ismeri, és így kiszámítani tudja a mozgását, kiismerni véli az indítékait, ismertnek tartja a gondolatait, birtokában van a világ felé rugózó reflexeinek, bánatait, csalódásait, indulatait és az efféle, leginkább érzelmeknek nevezett meghatározhatatlanságok meghatározójaként definiálja magát, de a hős soha nem azonos az őt megírni igyekvő szerzővel, még az önéletrajzok esetében sem, pedig az önéletírás adekvát önleíró formának kínálkozik, ám abban a pillanatban, hogy a szerző az első névelőt leírta, máris elmozdul a tárgyától, s most általánosítsunk valamennyire, elmozdul, mi több, elválik attól a figurától, akit a legteljesebbnek vélt valójában megragadni kíván, miközben megfélekedzik arról, jobbik esetben nem veszi észre, hogy a hőse elindítja a saját életét általa és rajta keresztül, de mindezt ellentmondást nem tűrő önakarattal, olyannyira, hogy már nem a szerző határozza meg azokat a szavakat, amelyek a mozgását és gondolkodását követik, hanem a hős hívja elő a szerzőből a

megfelelő kifejezéseket, melyeket ő megkívánni képes és magához méltónak feltételez, a szerző tehát kiszolgálójává lesz a hősenek, akár megalázó ez a helyzet a számára, akár felfogni, így elfogadni sem képes, hiszen az esőben nem a szerző ázik, hanem a hőse, és nem ő fázik, hanem az a másik, aki a regényben, még az ilyen esszéisztikusnak feltűnő műben is, alakot ölt és jogot formál a teljes és nem pszeudo-élethez, hőseink tehát legalább akkora szeletet kanyarítanak ki a valóságunkból, mint mi magunk, akik ezt a szöveget írjuk, és persze a nagyrabecsült olvasó eltűnődhet azon, hogy most meg mire föl jön megint többes számban a szerzőség, de épp az imént magyaráztam meg, hogy a szerzőség legkevesebb egyfajta kettősség, két hős esetén trió, három hős esetében kvartett, és így tovább, egész a vonószene-
karig, mert elképzelhető, hogy vannak olyan írók, akik képesek tucatnyi, vagy akár többtucatnyi hőst is egyszerre mozgatni a könyvlapokon, ahogy az ma épp divatos, teszem azt, van olyan rendező, aki azzal tűnik ki, vagy szándékozik kitűnni, a társai közül, hogy ő tud sok, akár bámulatosan sok szereplőt egyszerre mozgatni a színpadon, pedig ez nem akkora kunszt, mint ahogy látszik, vagy ahogy vélekednek róla, mert ha például a meiningeni dramaturgiát vesszük alapul, ami nem mai színházi lelemény végeredménye, azt kell látnunk, hogy már századokkal ezelőtt tudtak olyan színházat csinálni, ahol a tömegszereplők nem egyszerű tömeg voltak, s mint ilyen, arctalanok valamennyien, hanem ellenkezőleg, a rendező valamennyi színpadra lépő, tömeget demonstráló egyednek saját és megkülönböztetett arcot adott, egy-két cselekvésnek is felfogható pótcselekvéssel hitelesítve az arc egyénítését, ami persze ellentmond Strindberg egyik alaptételének, miszerint a színpadon tilos statisztákat alkalmazni, és ebben bizonyára igaza van, ráadásul még arcot is adni nekik, valamennyinek külön-külön, már-már a botrány határát súroló szemtelenség és dilettantizmus manapság, de térjünk vissza a mi regényvilágunkba, amelyben, lévén, hogy három vonulata van, legalább hat hőst kell megképeznünk, mire ennek a folyamrésznek a végére jutunk, ezek a hősök persze nem jelennek meg soha egyszerre, véletlenül talán, vagy a szerzői szándék erőltetése miatt, párban jeleneteznek, akárcsak a kamaradramákban, de hát az egy nagyregény, ami azt feltételezi, hogy ne csak párokban, de regényegészen gondolkodjunk, s ha így teszünk, akkor azt kell észrevennünk, és most itt a szerző átcsúszott a hősök dimenziójában tett látogatása után az olvasók oldalára, mondhatni, recepciósvá vált a recepciónak, aki a belépő után azt tudja tanácsolni a látogatónak, hogy vegye észre, ezek a síkok titkon, rejtett kapillárisokon keresztül átszivárognak egymásba, egymáshoz lesznek kapcsolhatóak akkor is, ha legfeljebb a szerző képzelete kapcsolja össze

ezeket a nagyon különböző, egymásnak legtöbb ponton ellentmondó, olykor önmagukban is ellentmondásokat tartalmazó történeteket, ami egy bonyolultabb befogadást, vagy ha úgy tetszik, értelmezést feltételez, annál is bonyolultabbat, amely egyáltalán valaha is megfordulhatott szerző fejében, a fejünkben, menekülünk vissza a többes történetmesélő kevesebb felelősségéhez, és bízunk rá az olvasóra, ő keresse meg a történetek fölkinálta kapcsolódási pontokat, vagy azok lehetőségeit, ezzel elismerjük és megerősítjük azt a mára már közhelyessé vált fölismerést, hogy a szerző attól a pillanattól fogva, hogy leírta a mondatot, már nem kitalálója, alkotója, szülőapja- anyja a művének, hanem ugyanolyan idegen, kutakodó, gyakorta értetlen és még többször elégedetlen olvasója, mint bárki más, aki a könyvespolcról, ma már ritkábban, leveszi, vagy letölti az internetről, szóval idegenként kerül kapcsolatba egy idegennel, vásárlás vagy felfedezés, felkutatás után tolakszik bele idegen életekbe, sorsokba, örömökbe, vég- és vígjátékokba, adott esetben tragédiákba

előredőlvé, lassan haladtak az ereszcsonnak fedezékei alá húzódva, de az ereszcsonnak vajmi kevés védelmet nyújtottak a fentről zuhogó eső ellen, egyébként is fölösleges volt már bármiféle kísérlet arra, hogy védekezzenek a hideg esőcseppek ellen, hiszen a színészbüfé felé haladtukban teljesen átázott a ruhájuk, a hajuk cafatokban lógott bele a homlokukba és az arcukba, a férfi látszott viharvertebbnek, mert neki volt még azelőtt, mielőtt elázott, mielőtt a szó legszorosabb kettős értelmében elázott volna, elegáns fehér a ruhája, fehér még a cipője is, most szürkévé nehezedett a rajta lévő elegáns gönc, és az átázott nadrág láthatóvá tette, hogy alatta színes alsónadrágot visel, alighanem pirosat, de ez a félhomályban akár lényegtelennek tűnhetett is fel, bizonytalan léptekkel járt, vagy, pontosítva ezt, tántorogva, a lány vállára támaszkodva, vagy, pontosítva, belecsimpaszkodva a lány nyakába, hogy az cipelte, mintha a nagyra nőtt kisgyereke lenne, így mentek lassan és olykor nagyokat nyögve egymással, a lány nekitántorodott néha a falnak, olyankor a rendező káromkodott, de alig lehetett kibogozni a száján nehéz anyagként kibuggyanó hangzóhalmazból, hogy mit mond, az irányokat is csak előre mutató karjával jelezte, itt fordulni kell, itt megint fordulni, itt meg egyenesen menni, hát mentek, vergődtek, amikor egyszerre szembejött velük a hírnév, noha a rendezőt is ilyen körben jegyezték, de mégsem volt egy egész zenekar, mint ami szembejött velük, láthatóan jó hangulatban voltak már, koncert után milyenben is legyenek a zenészek, az eső nem mosta el teljesen a szabadtéri koncertet, de

úgy a műsor felénél nekilódult, és előadókat, nézőket nem kímélve, brutálisan végigvert a társaságon, a közönség azonban nem mozdult, a zenészek meg játszottak tovább, rendületlenül, tudva, hogy a mai technikai feltételek mellett nem kell félniük attól, hogy a testükre tekeredő vezetékek fölszikkraznak, és belőlük csak egy szenes csutka marad, áldották a sorsot, hogy koncert előtt kellő szilvapálinkát nyakaltak, így kevésbé érezték a hideget, amelyet meghozott az eső, meg mozogtak is, többet és intenzívebben, mint általában, ettől a közönség is mozgásba lendült, hullámoztak és velük énekeltek lent, és nem akartak elmenni, amikor ők már elköszöntek, farkasszemet néztek a fiatal rajongók a természettel, és győzni akartak ebben a küzdelemben, ők meg vagy ötször visszamentek, és rátettek egy-egy lapáttal, akárha elvadult rockkoncert lennének, pedig ők a szó szoros értelmében nem voltak rockzenekar, népdalokra és népi motívumokra fűzték föl a dalaikat, ami ekkorra már kimenni látszott a divatból, s lám, mégis, nekik valahogy és valamiért bejött, híresek voltak, hirtelen híresedtek el, annyira hirtelen, hogy még maguk sem szokták meg ezt, nem is nagyon tudták, hogyan kell viselkedniük, a sztárallűrök csak nehezen rakódtak meg rajtuk, ahogy az igazi művészek soha nem attól nagyok vagy igaziak, hogy a nagy embert megképező allűröket használják, vagy veszik fel, hanem attól, hogy hétköznapi teherként, a másokat is jellemző természetességgel viszonyulnak a munkájukhoz, mert a művész is igahúzó barom valójában, mint akárki más, mint azok, akiket percekre vagy órákra egy másabb, fontosabbnak vagy magasabbnak feltűnő dimenzióba emelnek át, föl vagy át, mindegy is, melyiket tartjuk megfelelőnek, és kevésbé degradálónak azok számára, akik lent vannak, mindig csak lent, az arénában, vagy a színpad emelvénye előtt, a föntnél lejjebb, mert a művész soha nem megy, főleg nem lemegy, a színpadra, hanem föl, fölmegegy, akkor is, ha nincs meg az a dobogónyi magasság sem, amely legalább egy fejjel a többiek fölé tudja emelni, megmaradtak a fiúk olyannak, amilyenek voltak, igaz, a hegedűs-énekes már tudatosan csapja félre a szemébe gondosan belecsapkodó tincseit, a basszusgitáros a tőkéig ereszti le a gitárt, és úgy pengeti, mintha a nemi szervét szólaltatná meg hangszer gyanánt, igaz, a szólógitáros megtanulta a fogaival tépni a húrokat, mint annak idején a legendás Radics Béla, aki szerint Jimmy Hendrix után ő következett a világ gitárosainak a sorában, mögöttük pedig egy szakadék, s csak azután következtek az ericclaptonok, a dobos pedig, mert csak egy ujjatlan trikóban ült ki

a színpadra a hangszerei mögé, hatalmas tetoválásokat készíttetett a muszklijára, amelyek a színpad halogén fényében kísérteties önálló mozgásba kezdtek, míg az elszántan püfölte a bőrkötet, a lány pedig, aki nem volt eddig szokva a sztárok közelségéhez, érdeklődve nézte őket, amint mind jobban betöltötték velük szemben az utcát, hadonászva, egymást túlkiabálva, és érdekes módon nem lepődött meg, amikor egészen közel érve hozzájuk az énekes a rendező nyakába borult, a két, meglehetősen nagy, tehetetlenségétől pedig megduplázódott súlyú férfit az ő izomzata-csontozata már nem bírta el, ezért egy halk, már-már teátrális sikollyal összerogyott alattuk, és pillanatokon belül hárman hentergőztek a sárban, mert hiába volt macskaköves a sétálóutca, az eső fellazította a téglák között a port, és sárrá dagasztotta azt

a többiek röhögve próbálták fölszedni őket a földről, közben egyfolytában poénkodtak, s nem vették észre, amit egyedül a lány érezhetett a hármas gubancban, hogy az énekes keze valószerűtlen gyorsasággal kezdi tanulmányozni a testét, szemtelenül még a lába közé is benyúl, amit ő nem tud megakadályozni, mert mind a két kezén fekszik valaki, csak az ágyékát felfelé dobálva tudja jelezni, hogy neki nem nagyon tetszik ez a váratlan érdeklődés, de a legkevésbé sem figyeltek rá, jól elvoltak egymással, jellemző, hogy a két férfi már állt, amikor ő még csak feltápáskodni próbált, a dobos segítette fel, és pálinkát töltött a szájába, bohóckodva kezét csókolt neki, ami az összes gunyorosság ellenére most jólesett a lánynak, végeztünk, testvér, kacagott bele a rendező arcába az énekes, ezen is túl vagyunk, volt siker, kérdezte báván a rendező, siker az volt, folytatta a nevetgélést a másik, siker az mindig van, ki tudná jobban, mint te, paskolta meg a részeg ember arcát a másik részeg ember, a sikerig csak el kell jutni, aztán már nem kell semmi különöset sem csinálnod, csak úgy maradnod, na, hogy is mondjam, akadt meg az énekes, csak *úgy maradnod*, és amíg emlékeznek rád, addig mindig a csúcson leszel, úgy van, mondta a rendező, és érteni látszott, amit az énekes szónokol, de, emelte fel az a mutatóujját, ha valami újba kezdesz, az egyenlővé válik azzal, hogy önként feladtad a sikerpozíciódat, és vagy újabb sikerekre törsz, vagy lehullasz a kőoszlopról, ahová a rajongóid felnyomtak, Oszlopos Simeon, válaszolta, vagy inkább nyögte a rendező a rögtönzött kiselőadás szünetében, nem tudom, ki a fasz volt az a fasz, akit te emlegetsz, nyújtotta oda a rendezőnek a pálinkásüveget a szónok, de a legjobb, ha iszunk, és ittak, ígyál te is, nyújtotta a lány felé az üveget

az énekes, aki húzódozva már, de elfogadta az újabb kínálást, te vagy a legújabb csaja, kérdezte az énekes, és a falhoz döntött rendező felé mutatott a fejével, nem, nem vagyok a legújabb csaja, mondta bizonytalanul, s még bizonytalanabban hozzátette, nem hiszem, hogy az lennék, ez remek, derült fel az italtól kissé puffadt, s hozzá illetlenül közel került arc, ha nem vagy az, akkor eljöhetsz velünk, megyünk innen egyenesen Zentára, velünk jössz, nagy buli lesz, s mert a lány, aki az ajánlattól szinte megdermedt, hidegrázásos idegenkedéssel nézett vissza rá, szelídebbre fogta, nem kell semmitől sem félned, egy ujjal sem nyúlunk hozzád, ha nem akarod, tette hozzá félreérthető mosollyal, különben is van ott elég csaj, ha arról van szó, vagy éppen-séggel azt akarjuk, de te biztos jó társaság lennél nekünk, ha tudsz énekelni, énekelhetnél a színpadon is velünk, és itt már öntudatlanul a csábítás mezsgyéjén poroszkált, ahogy azt már megszokta, a szavak automatikusan hagyták el a száját, értelmezés nélkül, egyfajta rutin által elrendezetten, biztos ismered néhány számunkat, azok közül bármelyikben énekelhetnél, nem hordunk magunkkal vokalistát, vihogott ismét csak kétértelműen, hogy aztán kiegyenesítse, amit a lány is gondolt és feltételezett, csak összevesznénk rajta, négy kan egy csajra még felváltva is sok, mi meg az egymás utáni mártogatósdit nem nagyon szeretjük, és meg akarta simogatni a lány arcát, mert ilyenkor meg szokta simogatni a lányok arcát, amikor az ajánlatot megtette, és legtöbbször ez a simogatás be is jön, ahogy most nem, mert a lány hidegségét nem az eső okozta, hanem a tolakodó hím érthetetlen jelenléte az intim pólusán belül, intim pólus, villant át az agyán, tudja is ez a beképzelt furkó, hogy mi az intim pólus, egyszerűbb dolgokat sem értene meg, s az énekes, mintha megérezte volna, váratlanul irányt váltott, ugye, te egyetemista vagy, kérdezte, igen, az vagyok, válaszolta a lány, na, simogatta meg az arcát az énekes, ő pedig most hagyta, megérezve, hogy a simogatásban nincs erotika, csak valami együttérző szeretet, hát ha az vagy, akkor még van időd arra, hogy részeg zenészekkel csámborogj az éjszakai Zentán, és vele mi lenne, ha elmennék veletek, kérdezte a lány, arra is ráérezve, hogy most a részegségből kilépésnek olyan szünete következett el a zenésznél, amikor lehet vele bármiről is beszélni, igaz, mondta az énekes, a végén még kihűl, mire a többiek fölnevettek, de a főnökük épp nem viccelt, marhák, ripakodott rájuk, ez nem vicc, nem látjátok, hogy magatehetetlen a szegény főszer, ha hajnalig senki sem viszi tető alá, és ráadásul el is esik, akkor az esőben kihűl a teste, és meg fog halni,

hadonászott, nem vicc ez, srácok, tette hozzá elhalkulva, az én apám is így halt meg, éjjeliőr volt, éjszaka kint járt a gépállomáson a traktorok között, aztán vagy rosszul lett, vagy leütötték, annyi bizonyos, hogy hajnalban úgy találták meg, hogy fél teste kilógott az esőre a bádofészter alól, és kihűlt, basszátok meg, kurvára kihűlt, és a srácok nem tudták, most röhöghetnek-e, vagy együttérző arcot kell vágniuk a tragédiához, így inkább a legkönnyebben járható utat választották, egyenként eloldalogtak a mellékutcák sötétjébe